

Dato: 12. desember 2017

Referent: Ida Johanne Warnes Kjeøy

Til stede: *Fra sametingsrådet:*
President Aili Keskitalo
Rådsmedlem Silje Karine Muotka
Rådsmedlem Henrik Olsen
Rådsmedlem Berit Marie Eira
Rådsmedlem Mikkel Eskil Mikkelsen
Direktør Rune Fjellheim
Avdelingsdirektør Anne Britt K. Hætta
Avdelingsdirektør Hege Fjellheim
Fagleder Carl Erik Moksness
Seniorrådgiver Torvald Falch

Fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet:

Statsråd Jan Tore Sanner
Statssekretær Anne Karin Olli
Politisk rådgiver Maria Kristine Göthner
Ekspedisjonssjef Bjørn Olav Megard (same- og minoritetspolitisk avdeling / SAMI)
Avdelingsdirektør Kristin Ryan (SAMI)
Avdelingsdirektør Siri Dolven (kommunalavdelingen / KOMM) – sak 1, 2 og 3
Utredningsleder Nancy Vibeke Olsen (SAMI)
Seniorrådgiver Sarah Pierstorff (kommunikasjonsenheten)
Seniorrådgiver Ragnhild Spigseth (KOMM) – sak 1, 2 og 3
Seniorrådgiver Jørgen Johnsen (KOMM) – sak 1, 2 og 3

Fra Klima- og miljødepartementet:

Seniorrådgiver Ronny Henriksen (kulturminneavdelingen) – sak 2

Referat fra politisk møte mellom kommunal- og moderniseringsministeren og Sametinget

Sak 1. Gjensidig orientering om oppfølging av Tysfjord-saken

Sametinget understreket at de ikke har kapasitet til å ta et økonomisk ansvar for oppfølgingen av Tysfjord-saken, men Sametinget både vil og må ha en rolle i oppfølgingen. Sametinget uttrykte videre at det er viktig at Fylkesmannen i Nordlands oppfølgingsprosjekt om saken må ha nødvendige kompetanse om samisk kultur og samiske forhold. Sametinget er opptatt av at det gjøres en gjennomgang av hva som har skjedd, og hvor det har sviktet i denne saken, for eksempel i form av en granskning.

Statsråden understreket at denne saken ikke bare er alvorlig, men at den også viser at myndighetene har sviktet.

Departementet tok initiativ til et møte 14. juni i år. Møtet hadde bred deltakelse og Sametinget var representert. Fylkesmannen fikk i etterkant av møtet i oppdrag å utvikle

en skisse for oppfølgingstiltak, jf. <https://www.fylkesmannen.no/nb/Nordland/Folk-og-samfunn/Tysfjord-prosjektet/>. Planskissen som ble utformet med utgangspunkt i innspillene fra møtet, inneholder både kortsiktige og langsiktige tiltak. Statsråden sa at han er opptatt av å ivareta de samiske hensynene i oppfølgingen av saken. Kommunal- og moderniseringsdepartementet tildeler derfor Árran lulesamiske senter 2,4 mill. kroner over to år til et prosjekt om tillitsbygging i Tysfjord kommune.

Statsråden sa at det er viktig at det tas lærdom av det som har skjedd. Han understreket at tiden ikke er inne nå til å ta stilling til hvordan vi skal gå videre, men at han ikke ville utelukke noe, heller ikke en eventuell granskning av saken. Han understreket imidlertid at det nå er viktig å få på plass både kortsiktige og langsiktige tiltak for å hjelpe ofre og pårørende og bygge kompetanse. Statsråden viste også til viktigheten av at departementet og Sametinget fortsetter dialogen om oppfølgingen av saken.

Konklusjon: *Partene tok de gjensidige redegjørelsene til orientering og er enige om fortsatt dialog om hvordan vi kan bygge tillitt i Tysfjord-samfunnet.*

Sak 2. Oppfølging av regionreformen

Sametinget orienterte om sine regionale samarbeidsavtaler. Sametinget ønsker å holdes orientert om det videre arbeidet med regionreformen. Sametinget mener at det er behov for mindre justeringer av finnmarksloven som følge av sammenslåingen mellom Finnmark og Troms.

Sametinget understreket at Sametinget i dag er midlertidig delegert myndighet på kulturminneområdet. Sametinget ønsker at denne myndigheten lovfestes og gjøres permanent.

Statsråden takket for Sametingets konstruktive rolle i region- og kommunereformene. Statsråden orienterte om tidsplanen for arbeidet etter at ekspertutvalget for regionreformen kommer med sin innstilling, 1. februar 2018. Statsråden understreket at Sametinget skal konsulteres både ved endringer av finnmarksloven og i spørsmålet om myndighet på kulturminneområdet.

Konklusjon: *Sametinget og statsråden var enige om at når Finnmark og Troms fylkeskommuner slås sammen fra 1. januar 2020, skal finnmarksloven fortsatt bestå innenfor det geografiske virkeområdet Finnmark, med nødvendige tekniske justeringer, blant annet når det gjelder styreoppnevning til Finnmarkseiendommen. De tekniske justeringene vil bli gjenstand for konsultasjoner med Sametinget. Sametinget vil også bli konsultert i andre relevante saker i forbindelse med regionreformen, deriblant i spørsmålet om myndighet på kulturminneområdet.*

Sak 3. Sametingets forespørsel om deltakelse i valglovutvalget

Sametinget viste til brev sendt til kommunal- og moderniseringsdepartementet, om deltakelse i valglovutvalget. I brevet ber Sametinget om å få delta i valglovutvalget.

Statsråden orienterte om at departementet ikke er innstilt på å gjøre endringer i utvalgets sammensetning. Statsråden presiserte at utvalget skal involvere Sametinget i arbeidet, og at Sametinget vil bli konsultert dersom det i oppfølgingen av utvalgets rapport blir aktuelt å gjøre endringer som berører valg til Sametinget.

Konklusjon: Kommunal- og moderniseringsdepartementet vil sende et brev til Sametinget som redegjør for grunnene til at Sametinget ikke er invitert til å sitte i valglovutvalget.

Sak 4. Nordisk samekonvensjon – orientering om prosess

Sametinget orienterte om vedtak gjort i Samisk parlamentarisk råd, 7. desember 2017. I vedtaket heter det at «Samisk parlamentarisk råd ønsker å få foretatt noen svært få, men for oss likevel viktige endringer av forslaget til konvensjonstekst. Vi ber derfor om at statene viser vilje til en konsentrert og løsningsorientert oppfølging med sametingene med sikte på å imøtekomme de utfordringene Samisk parlamentarisk råd ser med forhandlingsforslaget». Sametingene i Norge, Sverige og Finland er enige om at de ønsker en nordisk samekonvensjon.

Konklusjon: Sametinget orienterte om vedtak i Samisk parlamentarisk råd av 7. desember 2017. Statsråden tok Sametingets redegjørelse til orientering.

Sak 5. Budsjetteringsmodell for Sametinget

Statsråden orienterte om konklusjonen fra det politiske konsultasjonsmøtet mellom Sametinget og departementet 28. april 2017.

Statsråden viste til at også Stortinget er opptatt av denne saken. I budsjettforliket av 22. november 2017, ble Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig folkeparti og Venstre enige om følgende verbalforslag: «Stortinget ber regjeringen i konsultasjon med Sametinget vurdere om alle eller de fleste bevilgninger til Sametinget i forslag til statsbudsjett 2019 skal samles på én budsjettpost, som Sametinget selv disponerer.»

Statsråden understreket viktigheten av at en ny budsjetteringsordning opprettholder fagdepartementenes sektoransvar, og at det konstitusjonelle ansvaret avklares. Statsråden var åpen for å endre dagens ordning med årlig stortingsmelding om Sametingets virksomhet til en framoverskuende melding til Stortinget som kan legges fram om våren. Det vil imidlertid ikke være aktuelt å varsle en budsjetttramme til Sametinget for kommende år i en slik eventuell melding.

Sametingspresidenten viste til at det er behov for en budsjetteringsmodell som åpner for dialog mellom Sametinget og Stortinget om budsjett. Hun sa at Sametinget selv må gis kontroll på disponeringen av midler som departementene stiller til disposisjon. Sametinget ønsker i utgangspunktet en proposisjon, tilsvarende en kommune-proposisjon, men er åpne for å finne andre løsninger når det gjelder formen på

dokumentet. Sametinget er villige til å avsette ressurser for å oppnå enighet i tide til 2019-budsjettet, med sikte på å få inn endringer fra revidert nasjonalbudsjett. Sametinget pekte på at det ser det som ønskelig at Sametinget får én statsråd som får ansvaret, slik at Sametinget kan drøfte helheten i Sametingets ramme med vedkommende statsråd.

Statsråden pekte på at det vil kunne være aktuelt å drøfte saken i regjeringen i forbindelse med marskonferansen, og så orientere Stortinget før sommeren i proposisjonen om revidert budsjett. Fra sametingspresidentens side ble det pekt på at saken også vil måtte behandles i Sametingets plenum. Dersom saken skal omtales til Stortinget før sommeren, må behandlingen finne sted i mars-plenumet. For å nå fristene for behandling i regjeringen og Sametingets plenum, bør det derfor være oppnådd enighet mellom statsråden og sametingspresidenten om hovedlinjene i saken i løpet av januar 2018.

Konklusjon: Statsråden og sametingspresidenten var enige om å gjenoppta konsultasjonene i saken, med sikte på å oppnå enighet.

Sak 6. Lovfesting av konsultasjonsplikten

Statsråden orienterte om at det er ønskelig å legge fram en proposisjon om lovfesting av konsultasjoner våren 2018. Hvis saken skal kunne bli behandlet ferdig i Stortinget før sommeren, innebærer dette at det avholdes konsultasjoner i januar, og at saken legges fram for Sametingets plenum i mars.

Sametinget er innstilt på å oppnå enighet i saken, og understreket at den sentrale behandlingen av Sametingets innsigelser må ha et innhold som tilfredsstillende som følger av konsultasjonsplikten. Sametinget er opptatt av at det ikke kan ligge noe i konsultasjonsloven som avskjærer at man senere kan finne ordninger for konsultasjoner om budsjett.

Konklusjon: Statsråden og sametingspresidenten var enige om å fortsette konsultasjonene om forslag til lovregler om konsultasjoner, med sikte på å legge fram en proposisjon for Stortinget våren 2018.

Sak 7. Øvrig oppfølging av samerettsutvalgets innstilling

Sametinget understreket at det er gått 10 år siden samerettsutvalgets innstilling ble lagt fram. Sametinget uttrykte at det er stor utålmodighet i det samiske samfunnet. Sametinget er bekymret for at manglende framdrift i saken kan føre til flere rettssaker. Det gjelder særlig spørsmålet om kartlegging og anerkjennelse av eksisterende rettigheter.

Sametinget har registrert et anmodningsvedtak fra Stortinget om at det skal utredes om fjelloven kan innføres i Nordland og Troms. Sametinget mener at dette er et arbeid som bør håndteres som en del av oppfølgingen av samerettsutvalgets innstilling. Sametinget

vil stille seg imot et forslag om å utvide statsallmenningsutvalgets mandat og periode for å inkludere en slik utredning.

Statsråden la til grunn at Sametinget har møter med departementer med sektoransvar i saken, henholdsvis Nærings- og fiskeridepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet og Landbruksdepartementet.

Konklusjon: Statsråden tok Sametingets synspunkter til orientering og vil bringe disse videre til de berørte fagdepartementene.

Sak 8. NOU 2016: 18 Hjertespråket

Sametinget legger opp til en helhetlig oppfølging av NOU 2016: 18, med en språkreform. Formålet med språkreformen er å skape varig endring. Samiske språk skal være likeverdig og likestilt norsk. Sametinget er beredt til å ta et større ansvar for de samiske språkene, men trenger tilstrekkelige økonomiske rammer og myndighet. Sametinget viste til vedtatte budsjettbehov for 2019. Sametinget uttrykte bekymring for at regjeringen legger opp til at hvert enkelt departement skal følge opp NOU 2016: 18, og etterlyste svar på hvordan Kommunal- og moderniseringsdepartementet har tenkt å følge opp fagdepartementenes ansvar for foreslåtte tiltak i rapporten fra samisk språkutvalg. Sametingspresidenten minnet om at det samiske språkarbeidet er fragmentert og krever god samordning.

Statsråden forsikret om at Kommunal- og moderniseringsdepartementet har et ansvar for koordineringen, og vil følge opp overfor de fagdepartementene som har ansvaret for oppfølgingen av tiltakene foreslått i NOU 2016: 18.

Konklusjon: Statsråden tok Sametingets synspunkter til orientering.